

บทที่ 4 ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นตัวแทนองค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรหรือสมาคมทางธุรกิจ และสถาบันการศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการวิจัย
2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลและทำรายงานวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ศักยภาพของจังหวัดสมุทรปราการกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน” เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสำรวจ และการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของจังหวัดสมุทรปราการ

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในขอบเขตของการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันการศึกษา และภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของจังหวัดสมุทรปราการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากตัวแทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสถาบันการศึกษา และภาคเอกชน ในจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมการสัมมนาเรื่อง การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 350 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสุ่มกำหนดจำนวนหน่วยตัวอย่าง (Krejcie and Morgan . 1,990) ได้จำนวน 266 คน ได้แก่

- 1) หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 108 คน
- 2) กรรมการหอการค้าจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 15 คน
- 3) กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 15 คน
- 4) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และประธานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 105 คน

- 5) ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษา 10 แห่ง
- 6) นักวิชาการและผู้บริหารสังกัดสำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 13 คน

ตารางที่ 4-1 จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
- หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	150	108
- กรรมการหอการค้าจังหวัดสมุทรปราการ	15	15
- กรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ	15	15
- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กร บริหารส่วนตำบล และประธานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	147	105
- ผู้อำนวยการสถาบันการศึกษา	10	10
- นักวิชาการและผู้บริหารสังกัดสำนักงานจังหวัด สมุทรปราการ	13	13
รวม	350	266

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
- 3) สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
- 4) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ/ตรวจเครื่องมือวิจัย
- 5) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน คือ
 - (1) รศ.ดร.วัลย์ลักษณ์ อัครีรวงศ์
คณะสถิติ มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - (2) รศ.ดร.พงศ์ หรดาล
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
 - (3) รศ. ดร.วรัทยา ธรรมกิตติภพ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ทั้งนี้ เพื่อผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงของสร้าง (Construct validity) และนำแบบสอบถามที่ได้ไป Try Out กับกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คนได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.91

- 6) นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

4.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข แบ่งเป็นแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด มีข้อความเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หน้าที่และความรับผิดชอบหลัก ประเภทขององค์กร/หน่วยงานที่สังกัด และจำนวนพนักงานในหน่วยงานที่สังกัดโดยรวมจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด มีข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจประชาคมอาเซียน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ Rensis Likert จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 แปลความหมายเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.61-4.20 แปลความหมายเห็นด้วยในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 แปลความหมายเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 แปลความหมายเห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 แปลความหมายเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด และปลายเปิด มีข้อความเกี่ยวกับภาพรวมจากการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มีความเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีการแปลความหมายเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกับแบบสอบถามตอนที่ 2

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด มีข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อผลกระทบจากการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 15 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 5 ระดับ และมีการแปลความหมายเกณฑ์ค่าเฉลี่ยเช่นเดียวกับแบบสอบถามตอนที่ 3

2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าส่วนราชการและผู้แทนจากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เป็นเป้าหมายของการวิจัย แบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ มีข้อความเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หน้าที่และความรับผิดชอบหลัก ประเภทขององค์กร/หน่วยงานที่สังกัด และจำนวนพนักงานในหน่วยงานที่สังกัดโดยรวม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โอกาสอุปสรรค และผลกระทบที่เกิดขึ้น แบ่งเป็นคำถามจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โอกาส อุปสรรคและผลกระทบที่เกิดขึ้น การเตรียมความพร้อมรองรับผลกระทบจากการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน และข้อคิดเห็นเสนอแนะเกี่ยวกับการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

3) แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ โดยสำรวจหน่วยงานใน 5 ประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับ กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุนประชาคมอาเซียน ผลกระทบทางบวกและทางลบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มผู้รับบริการ ปัญหาและความต้องการของผู้รับบริการ และสิ่งที่ต้องทำเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ประสานงานกับจังหวัดสมุทรปราการเพื่อขอความร่วมมือจากองค์การหรือหน่วยงานในการตอบแบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2) นำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try Out) จนได้จำนวนครบถ้วนตามที่กำหนด

3) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเองจนได้จำนวนครบถ้วนตามที่ต้องการ

4) การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย บุคคลที่เป็นตัวอย่างในการสัมภาษณ์ จำนวน 22 คน ได้แก่

ส่วนราชการ

- ผู้ว่าราชการจังหวัด/รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- ปลัดจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- ผู้อำนวยการสำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- พาณิชยจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- แรงงานจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน

หน่วยงานภาคเอกชน

- ประธานหอการค้าจังหวัดสมุทรปราการ หรือผู้แทน จำนวน 1 คน
- ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ หรือผู้แทน จำนวน 1 คน
- หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 คน
- ผู้บริหารสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม จำนวน 5 คน ได้แก่
 1. บริษัท บางกอกฟอคลิฟท์เซ็นเตอร์ จำกัด
 2. บริษัท มั่น อาปิโก้ จำกัด
 3. บริษัท เอ็มเค เรสโตรองค์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
 4. บริษัท อีเทอร์นิตี้ แกรนด์ โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)
 5. บริษัท โมเดิร์นฟาร์ม กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

หน่วยงานปกครองท้องถิ่น

- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และประธานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน

หน่วยงานสถาบันการศึกษา

- ผู้บริหารสถาบันการศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 คน

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่หนึ่ง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์สภาพการณ์รวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 ที่มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทย เอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) แผนการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย (ปีพ.ศ. 2553-2554) แผนแม่บทการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม แผนยุทธศาสตร์ SMEs ภาคการผลิตในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การใช้ประโยชน์จาก FTA อาเซียน-จีน รายงานประจำปีจังหวัดสมุทรปราการ โอกาสและผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อประเทศไทย เป็นต้น

ส่วนที่สอง เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ บุคคลหรือผู้แทนจากองค์กรหรือหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสถาบันการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สมาคม/องค์กรทางธุรกิจ และผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่สาม เป็นการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัดสมุทรปราการกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การผลจากการวิเคราะห์ในส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง รวมทั้งผลที่ได้จากการสัมมนาเพื่อให้ได้แนวทางกลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบของจังหวัดสมุทรปราการจากการที่ไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปีพ.ศ. 2558

4.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)